

דרישה DRISHA

Sources for Purity: From Vayikra to Today

Dr. Tammy Jacobowitz, R. Jon Kelsen, and Dr. Aaron Koller

May 3, 2017

Leviticus 11:8

Do not eat from their flesh, or touch their carcasses – they are ritually impure for you.

Leviticus 15:31

Warn the Israelites away from their ritual impurity, so that they may not die as a result of their impurity, when they defile my sanctuary which is in their midst.

Numbers 19:13, 20

Anyone who touches any corpse, a human life that has died, and shall not be cleansed, has defiled the sanctuary of the Lord; that soul shall be cut off from Israel, for the purification waters have not been sprinkled on him... Anyone who becomes ritually impure, and is not cleansed, that soul shall be cut off from the community, for he has defiled the sanctuary of the Lord; purification waters were not sprinkled on him, so he is impure.

Leviticus 5:2-3, 5-6

2 ...or if anyone touch any unclean thing, whether it be the carcass of an unclean beast, or the carcass of unclean cattle, or the carcass of unclean swarming things, and be guilty, it being hidden from him that he is unclean; 3 or if he touch the uncleanness of man, whatsoever his uncleanness be wherewith he is unclean, and it be hid from him; and, when he knoweth of it, be guilty... 5 and it shall be, when he shall be guilty in one of these things, that he shall confess that wherein he hath sinned; 6 and he shall bring his forfeit unto the LORD for his sin which he hath sinned, a female from the flock, a lamb or a goat, for a sin-offering; and the priest shall make atonement for him as concerning his sin.

ויקרא יא, ח

מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם לכם.

ויקרא טו, לא

והזרתם את-בני-ישראל מטמאתם ולא ימתו בטמאתם בטמאם את-משכןי אשר בתוכם.

במדבר יט, יג, כ

כל-הנגע במת בנפש האדם אשר-ימות ולא יתחטא את-משכן ה' טמא ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי מי נדה לא-זרק עליו... ואיש אשר-יטמא ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההוא מתוך הקהל כי את-מקדש ה' טמא מי נדה לא-זרק עליו טמא הוא.

ויקרא ה, ב-ג, ה-ו

או נפש אשר תגע בכל-דבר טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו והוא טמא ואשם, או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם ממנו והוא ידע ואשם... והיה כי-אשם לאחז מאלה, והתוודה אשר חטא עליה, והביא את-אשמו לה' על חטאתו אשר חטא... וכפר עליו הכהן מחטאתו.

ובנבלתם לא תגעו-- יכול יהו ישראל מוזהרים על מגע נבילות, ת"ל אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו, הכהנים אין מטמאים למתים ישראל מטמאים למתים. קל וחומר אם מטמאים למתים לא יטמא לנבילות הקלות, הא מה אני מקיים ובנבלתם לא תגעו? ברגל.

אחרים אומרים: ובנבלתם לא תגעו-- יכול אם נוגע אדם בנבילה ילקה את הארבעים? ת"ל ולא לה תטמאו, או ולא לה תטמאו-- יכול אם ראה אדם את הנבילה ילך ויטמא בה? ת"ל ובנבלתם לא תגעו. הא כיצד? הוי אומר: רשות.

“Do not...touch their carcasses (Lev. 11:8): Perhaps Israelites (i.e. non-priests) are here forbidden from touching carcasses? Yet the verse (Lev. 21:1) teaches “Speak to the priests, sons of Aaron, and say to them, none shall defile himself for any [dead] person...” Priests may not defile themselves for a dead person but Israelites may; all the more so say may they defile themselves by touching a carcass. What, then, am I to do with “Do not...touch their carcasses?” It means during the pilgrimage festival.

Other says: “Do not...touch their carcasses?” Perhaps if one touches a carcass they shall receive lashes? Yet the verse (Lev. 11: 24) teaches “And to these shall you be defiled.”... Perhaps then if one sees a carcass he must touch it? Yet the verses teaches “Do not...touch their carcasses.” So which way is it? It is optional.

אבן עזרא - ויקרא יא, ז

והנה הנוגע בזדון יש עליו מלקות כי הוא עבר על לא תעשה.

Now, one who purposely touches [the carcass of an animal] will get lashes, for he has violated a negative commandment.

רמב"ן ויקרא ד, ב

וטעם הקרבנות על הנפש השוגגת מפני שכל העונות יולידו גנאי בנפש והם מום בה ולא תזכה להקביל פני יוצרה רק בהיותה טהורה מכל חטא ולולי זה היו טפשי העמים זוכים לבא לפניו ולכן הנפש השוגגת תקריב קרבן שתזכה לקרבה אל האלהים אשר נתנה.

The reason for the sacrifices for the soul that commits an unintentional sin is that all sins create disgrace in the soul; they are a blemish therein, and the soul will not be privileged to greet its Creator except in a state of purity from all sins. Were it not for this, the fools of all the nations would merit entering into His presence! Therefore, the soul that commits an accidental sin shall offer a sacrifice, so that it shall merit drawing close to God who bestowed her.

רמב"ם הל' טומאת אוכלים טז, יב

אף על פי שמותר לאכול אוכלין טמאים ולשתות משקין טמאים, חסידים הראשונים היו אוכלין חוליהן בטהרה ונוהרין מן הטומאות כולן כל ימיהן; והן הנקראין פרושים. ודבר זה קדושה יתרה היא, ודרך חסידות שיהיה אדם נבדל ופורש משאר העם, ולא ייגע בהן ולא יאכל וישתה עימהן, שהפרישות מביאה לידי טהרת הגוף ממעשים הרעים, וטהרת הגוף מביאה לידי קדושת הנפש מן הדעות הרעות, וקדושת הנפש גורמת להידמות בשכינה, שנאמר "וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיְתֶם קְדוֹשִׁים" (ויקרא יא, מד), "כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם".

Although it is permitted to eat impure foodstuffs, and to drink impure liquids, the early pious ones used to eat their food in a state of purity, and beware of the impure their entire lives – these people were called Pharisees [*perushim* “separated”]. This is a matter of extra sanctity, for it is a matter of piety that a person should be separated and divided from the rest of the masses, not touching them, not eating and drinking with them, for separation leads to the purifying body from evil deed, and purity of the body leads to the sanctification of the soul from evil moral qualities, and the sanctification of the soul leads to the imitation of the Divine Presence, for it is said, “Sanctify yourselves and be holy” (Lev. 11:44), “for I the Lord who sanctify you am holy (Lev 21:8)

Reality of other entities in the thought of the Ramban

The matter is that the honored Lord created everything, and then entrusted the power over the lower realms to the upper realms, and appointed, for each nation in their land, according to their ethnicity, a specific star or constellation, as is known to the astronomers ... and above them are the angels of on high, whom God appointed to be officers over them. ... Now the honored Lord is the God of Gods and the Lord of Lords in the entire world, but the Land of Israel, the center of civilization, is God's own territory, set aside for His name, and he appointed no angel, officer, or administrator when he apportioned it to his nation, who unifies His name, the seed of his beloved.

... This is the secret of the matter: they used to worship other *elohim*, namely, the angels – offering them sacrifices which were pleasing to them ...

Now, the Torah forbade the acceptance of the god-ness entirely, along with all worship of them, but the Holy One did command that on Yom Kippur we send one goat to the wilderness, to the minister ruling over the desolate areas ... The intent of the “goat that is sent” (*sa'ir ha-mištaleah*) is not that it should be a sacrifice from us, heaven forbid; the purpose is rather to do the will of our Creator, who commanded us to do so. This is like one who makes a feast for the lord, and the lord commands the one preparing the feast to give a serving to his servant. The one preparing the feast is not giving anything *to* the servant or for his honor; everything is really *to* the lord, and the lord is simply giving payment to his servant, and this one obeyed the command and did what was commanded for the honor of the lord.

And now, know and understand concerning the subject of sorcery, that when the Creator, blessed be He, created everything from nothing, He made the higher powers to be guides for those below them. Thus He placed the earth and all things that are thereon in the power of the stars and constellations, depending on their rotation and position as proven by the study of astrology. Over the stars and constellation he further appointed guides, angels, and “lords” which are the soul [of the stars and constellations]. ... Therefore, it is proper that the Torah prohibit these activities in order to let the world rest in its customary way, in the simple way which is the desire of the Creator.

רמב"ן, ויקרא יח, כה

והענין כי השם הנכבד ברא הכל ושם כח התחתונים בעליונים ונתן על כל עם ועם בארצותם לגוייהם כוכב ומזל ידוע כאשר נודע באצטגנינות ... וגבוהים עליהם מלאכי עליון, נתנם להיותם שרים עליהם. ... והנה השם הנכבד הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים לכל העולם, אבל ארץ ישראל, אמצעות הישוב, היא נחלת ה' מיוחדת לשמו, לא נתן עליה מן המלאכים קצין שוטר ומושל בהנחילו אותה לעמו המיוחד שמו זרע אוהביו.

רמב"ן, ויקרא טז, ח

...וזה סוד הענין, כי היו עובדים לאלהים אחרים, הם המלאכים, עושים להם קרבנות והם להם לרית נוחות... והנה התורה אסרה לגמרי קבלת אלהותם וכל עבודה להם, אבל צוה הקב"ה ביום הכפורים שנשלח שעיר במדבר לשר המושל במקומות החרבן ... ואין הכונה בשעיר המשתלח שיהיה קרבן מאתנו אליו חלילה, אבל שתהיה כונתנו לעשות רצון בוראנו שצונו כך. והמשל בזה, כמי שעשה סעודה לאדון וצוה האדון את האיש העושה הסעודה תן מנה אחת לעבדי פלוני, שאין העושה הסעודה נותן כלום לעבד ההוא ולא לכבודו יעשה עמו, רק הכל נתן לאדון והאדון נותן פרס לעבדו, ושומר זה מצותו ועשה לכבוד האדון כל אשר צוהו.

רמב"ן, דברים יח, ט

ועתה דע והבן בעיניי הכשפים כי הבורא יתברך כאשר ברא הכל מאין עשה העליונים מנהיגי התחתונים אשר למטה מהן ונתן כח הארץ וכל אשר עליה בכוכבים ובמזלות לפי הנהגתם ומבטם בהם כאשר הוא מנוסה בחכמת האיצטגנינות. ועשה עוד על הכוכבים והמזלות מנהיגים מלאכים ושרים שהם נפש להם. ... ועל כן ראוי שתאסור אותם התורה שיונה העולם למנהגו ולטבעו הפשוט שהוא חפץ בוראו.

- 1) The LORD spoke to Moses, saying:
- 2) Speak to the Israelite people thus: When a woman at childbirth bears a male, she shall be unclean seven days; she shall be unclean as at the time of her menstrual impurity.
- 3) On the eighth day the flesh of his foreskin shall be circumcised.
- 4) She shall remain in a state of blood purification for thirty-three days: she shall not touch any consecrated thing, nor enter the sanctuary until her period of purification is completed.
- 5) If she bears a female, she shall be unclean two weeks as during her menstruation, and she shall remain in a state of blood purification for sixty-six days.
- 6) On the completion of her period of purification, for either son or daughter, she shall bring to the priest, at the entrance of the Tent of Meeting, a lamb in its first year for a burnt offering, and a pigeon or a turtledove for a sin offering.
- 7) He shall offer it before the LORD and make expiation on her behalf; she shall then be clean from her flow of blood. Such are the rituals concerning her who bears a child male or female.
- 8) If, however, her means do not suffice for a sheep, she shall take two turtledoves or two pigeons, one for a burnt offering and the other for as in offering. The priest shall make expiation on her behalf, and she shall be clean.

א וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:
ב דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה פִי תִזְרִיעַ וַיֵּלֶדָה זָכָר
וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כַּיְמֵי נְדַת דְּוֹתָהּ תִּטְמָא:

ג וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עָרְלָתוֹ:

ד וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדָמֵי טְהָרָה בְּכָל-קֹדֶשׁ
לֹא-תִגַּע וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד-מְלֵאת יְמֵי טְהָרָה:

ה וְאִם-נִקְבָּה תֵּלֵד וְטָמְאָה שִׁבְעַיִם כַּנְּדָתָהּ וּשְׁשִׁים יוֹם
וּשְׁשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל-דָּמֵי טְהָרָה:

ו וּבְמֵלֵאת יְמֵי טְהָרָה לְבֵן אוֹ לְבַת תָּבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן-שָׁנָתוֹ
לְעֹלָה וּבֶן-יוֹנָה אוֹ-תֹר לְחַטָּאת אֶל-פֶּתַח אֹהֶל-מוֹעֵד
אֶל-הַכֹּהֵן:

ז וְהִקְרִיבוּ לְפָנָי ה' וְכִפֵּר עָלֶיהָ וְטָהָרָה מִמַּקְרַדְמֶיהָ זֹאת
תּוֹרַת הַיִּלְדוֹת לְזָכָר אוֹ לְנִקְבָּה:

ח וְאִם-לֹא תִמָּצָא קֹדֶה דֵּי שָׂה וְלִקְחָה שְׁתֵּי-תְרִים אוֹ שְׁנֵי
בְנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֵּר עָלֶיהָ כַּכֹּהֵן
וְטָהָרָה:

ויקרא רבה פרשה ידג:

Petihta verse: "You bestowed upon me life and care; Your providence watched over my spirit" (Job 10:12)

חיים וחסד עשית עמדי ופקדתך שמרה רוחי (איוב י, יב).

(1) R. Abba the son of Kahana offered three (parables):

ר' אבא בר כהנא אמ' תלת.

(a) R. Abba the son of Kahana said:

ר' אבא בר כהנא אמ':

It is the custom of the world that if a man holds a bag of money and turns the opening downwards, do not the coins scatter? So, too, the fetus dwells in his mother's womb, but the Holy One, blessed be He, guards it (the fetus) so that it will not fall out and die. Is this not, "life and care?"

בְּנוּהַג שְׁבֻעוֹלָם אִם נוֹטֵל אָדָם מִפִּירָא שְׁלַמְעוֹת וַיִּתֵּן פִּיהָ
לְמַטָּה אֵין הַמְעוֹת מִתְפֹּזְרוֹת, כִּךְ הוֹלֵד שְׂרוּי בְּמַעֵי אִמּוֹ
וְהַקַּב"ה מְשַׁמְרוֹ כְּדֵי שְׁלֹא יִפּוֹל וַיָּמוּת וַאִין זֶה חַיִּים וְחַסֵּד.

(b) R. Abba the son of Kahana said another (parable):

It is the custom of the world that a beast walks with its body in a horizontal position, and the fetus is placed within the beast's womb in the form of a covered wagon. But a woman walks erect while the fetus is in her womb, and the Holy One, blessed be He, guards it (the fetus) so that it will not fall out and die. Is this not, "life and care?"

ר' אבא בר כהנא אמ' חורי. ר' אבא בר כהנא אמ':
בְּנוּהַג שְׁבֻעוֹלָם כִּהְמָה זֹו מֵהִלְכַת רְבוּצָה וְהוֹלֵד נֹחוֹן בְּתוֹךְ
מַעִיָּה כַּמִּין סְקוּפְסְתֵי וְאִשָּׁה זֹו מֵהִלְכַת זְקוּפָה וְהוֹלֵד נֹחוֹן
בְּתוֹךְ מַעִיָּה וְהַקַּב"ה מְשַׁמְרוֹ כְּדֵי שְׁלֹא יִפּוֹל וַיָּמוּת וַאִין זֶה
חַיִּים וְחַסֵּד.

(c) R. Abba the son of Kahana said another (parable):
It is the custom of the world that a beast has its udders in the place where her womb is and her offspring suck at a shameful place (מקום בושטה). Whereas a woman has her breasts in a beautiful part of her body and her baby sucks at a dignified place (מקום כבודה). Is this not, “life and care?”

(2) R. Elazar said: If a man were to stay in an oven for one hour, would he not die? Now a woman’s womb is at boiling temperature, and the fetus is in the womb, and the Holy One, blessed be He, guards it so that it should not turn into a [mere] membranous bag, or a placenta, or a sandal-like bag. Is this not, “life and care?”

(3) R. Tahalifa of Caesarea said: If a man should eat one portion after another, would not the second expel the first? Yet, however much food a woman eats, and however much liquid she drinks, this does not expel the fetus. Is this not, “life and care?”

(4) R. Simon said: A woman’s womb consists of many chambers, many coils, and many bands so that when she sits on the travelling chair, she does not cast the fetus all at once. There is a popular saying, ‘when one band is loosened, two bands are loosened’.

(5) R. Meir said: The whole nine months (of pregnancy) that a woman does not see (menstrual) blood, she really should (see it). What does the Holy One, blessed be He, do? He directs it (the blood) upward to her breasts and turns it into milk, so that the fetus may come forth and have food to eat.

All the more so, if it is a male! “When a woman conceives and bears a male child” (Lev. 12:2)

ר' אבא בר כהנא אמ' חורי. ר' אבא בר כהנא אמ':
בנוהג שבעולם בהמה זו דדיה במקום רחמה והולד יונק
ממקום בושטה והאשה זו דדיה במקום נאה והולד יונק
ממקום כבודה ואין זה חיים וחסד.

אמ' ר' אלעזר:
אם ישהא אדם בקמין שעה אחת אינו מת, ומעיה
שלאשה מרותחין והולד נתון בתוך מעיה והקב"ה
משמרן שלא יעשה שפיר שלא יעשה שיליה שלא יעשה
סנדל ואין זה חיים וחסד.

אמ' ר' תחליפא קיסריא:
אם אכל אדם פרוסה אחר פרוסה לא שנייה דוחה את
הראשנה, והאשה הזו כמה מאכל היא אוכלת וכמה
משקה היא שותה ואינו דוחה את הוולד אין זה חיים
וחסד.

אמ' ר' סימון:
מיעיה שלאשה עשוין קינים קינים, פיקין פיקין, חבילין
חבילין, בשעה שהיא יושבת על המשכר אינה משלכתו
בבת אחת. ובמתלא אמ' אישתרי חד חבל אישתרי תרין
חבלין.

א' ר' מאיר:
כל תשעה חדשים שאין האשה רואה דם בדין הוא שתהא
רואה. מה הקב"ה עושה מסלקו למעלה מדדיה ועושה
אתו חלב כדי שיצא הולד ויהיה לו מזון לאכל.

וביותר אם היה זכר. אשה כי תזריע וילדה זכר.